

TỔNG LUẬN

Về cuốn sách " *Truyện Kiều và tuổi trẻ* "

Khoảng đầu 1999, năm chót của một thế kỷ chiến tranh loạn lạc khắp hoàn cầu, Trần Nam Anh, người bạn tâm giao gần bốn thập niên, liền tiếp gửi cho tôi loạt bài ông và Trần Tuấn Nam, với sự góp ý của một số thân hữu, phê bình không nương nhẹ cuốn "*Truyện Kiều và tuổi trẻ*" của hai giáo sư Lê Hữu Mục, Phạm thị Nhung và dược sĩ Đặng Quốc Cơ ngay sau khi sách ấy được phát hành tại Hoa Kỳ. Cuốn sách đồ sộ 692 trang này đến với độc giả bốn phương dưới sự bảo trợ tinh thần nặng về khoa trương của 14 nhân vật danh môn chính phái, vừa học giả, vừa chuyên gia, vừa nghệ sĩ nhiều ngành nghề trong nền văn học không Cộng Sản ở hải ngoại. Tưởng cũng nên nhắc lại, nền văn học tự do sáng tác, nhân bản phong phú của miền Nam ngày trước và hải ngoại bây giờ, khác xa với nền văn học giáo điều chỉ huy, xơ cứng thô lậu trong nước.

Chẳng lẽ nền văn chương chuyên chính cục cung phục vụ chế độ toàn trị bạo ngược bằng lối viết tuyên truyền nhồi sọ, chối bỏ sự thật, không đếm xỉa tới khát vọng của con người không may phải sống dưới ách cai trị cạn kiệt nhân tính của đảng Cộng Sản Việt Nam, lại được mệnh danh là văn hóa chính thống dân tộc như đám văn công cung đình không xương sống tro trên vơ vào hay sao?

"*Truyện Kiều và tuổi trẻ*" được soạn thảo bởi các nhà văn hóa có "*tâm vóc quốc tế*" đúng như lời tự phong hãnh tiến của chính các tác giả của nó, lại được nương bóng cây dù sặc sỡ mang tên tuổi những tài năng được phỉnh nịnh là thượng thặng cỡ "Tổng Thông nghe danh, Nữ Hoàng nể mặt". Hỡi ai dám không cùng ý nghĩ lạc quan, cuốn sách ấy phải là một giai phẩm tuyệt đối khả tín, vô cùng giá trị, đồ mắt mong chờ trên thị trường chữ nghĩa ngày nay đang đà phá sản vì thiếu người đọc. Thế nhưng, có những người Việt lớn tuổi hằng bao năm mê mẩn nhớ Kiều, tương tự Kiều nữ nhân vật tiêu thuyết gốc Tàu, và dăm kẻ hiếu kỳ khổ công đi tìm sách ấy về đọc để rồi . . . . . chuốc lấy ngẩn ngơ ! Xin đừng ai nộ khí xung thiên vì lỡ mua phải đồ giả ! Ráng trấn áp con đầu thông cấp tính có thể gây tai biến não, khi chợt khám phá ra những điều phán quyết rất độc đáo, rất dị kỳ nhan nhản trong cuốn sách gọi là khảo của văn học sử này? Khách thường ngoạon hãy tự trách mình đã quá vội tin, lại thiếu nhạy cảm, không đủ năng lực lãnh hội nét tinh hoa trong công trình đặc ý của bộ ba tác giả tài danh đường ấy. Thật là:

"Ngán cho cái mũi vô duyên"

Câu thơ thi xã con thuyền Nghệ An " (1)

Hồi tưởng lại các thập niên 20, 30 trong thế kỷ trước, khi nền báo chí nước nhà mới phôi thai với chữ quốc ngữ còn nghèo nàn, biết bao giấy mực đã được hai phe yêu "Kiều" và chê "Kiều" tiêu phí trong trận chiến dai dẳng bằng những ngòi bút thép.

Các quan Ngự Sử tân, cổ trên văn đàn quốc ngữ thời xa xưa đó, bằng tất cả sở học văn chương thâm hậu, dựa vào khuôn thước đạo lý khắt khe trong thực trạng một xã hội Việt Nam còn bảo thủ, đã vận dụng ngôn từ quyết giành lấy thế thượng phong trên trường văn trận bút còn hạn hẹp nhưng không kém phần dữ dội. Tiếng vang bút chiến hồi ấy đã lan khắp ba miền đất nước và còn để lại dư âm đầy đó tới tận ngày nay.

Tên tuổi của thủ lĩnh yêu "Kiều", cố học giả Phạm Quỳnh, người đã gây cơn bão lốc văn học 1924, vẫn chưa mai một trong lòng giới trí thức thuộc thế hệ không còn son trẻ. Diễn đàn Nam Phong, nơi cụ Phạm mặc sức tung hoành giang sơn một cõi chính là đất dụng võ cụ khởi nghiệp văn chương.

Từ bàn đạp ấy, cụ lát đá hoa cương trên hoạn lộ ngày một thênh thang để vị lão tướng cứ xênh xang mũ áo giương danh với đời như một cột trụ kinh thiên trong chính quyền Bảo Hộ. Một văn nhân học giả khác, cụ Trần Trọng Kim, cũng tán đồng, phụ họa quan điểm về Kiều với Thượng Thư Phạm Quỳnh. Quyết tâm trang điểm Kiều thành trang quốc sắc thiên hương, học giả Phạm Quỳnh đã giáng bút tại Hội Khai Trí Tiến Đức đất Thăng Long văn vật ngàn năm:

"Truyện Kiều còn, tiếng ta còn

Tiếng ta còn, nước ta còn " (2)

Câu nói ngẫu hứng của người xưa chưa tan biến vào gió mây khác nào lời tiên tri Nostradamus chẳng bao giờ ứng nghiệm, hay câu sấm Trạng Trình huyền bí, mơ hồ chưa thấy hiển linh! Đường như nó vẫn bằng bạc chút cảm dỗ, khơi dậy tinh thần ái quốc cực đoan kiểu cách xô-vanh (chauvinism) trong lòng không ít một số người Việt tự tôn tự đại ?

Gần 70, 80 năm sau, nó vẫn còn được dăm kẻ nhiều sự trở tài hoạt họa vẽ rỗng thêm cánh, vẽ rắn thêm chân. Họ xung tưng, tôn thờ câu nói đó như một tư tưởng Việt siêu phàm, một chân lý bất biến, dù rằng lúc này chính họ đang bắt đầu ngong nghịu mỗi khi phát biểu tiếng mẹ đẻ trên xứ người mà họ mệnh danh là đất "tạm dung".

Xin hãy bình tâm tự vấn, trước khi cụ Tiên Điền phóng tác ra Truyện Kiều sau chuyến đi sứ sang đất Thiên Triều (?) về, đất nước ta lúc ấy đã được hình thành và tổ tiên ta đã liên tục đổ máu xương vun bồi suốt chiều dài lịch sử mấy ngàn năm chưa? Cũng đừng quên Lý Thường Kiệt, vị danh thần đời Lý với những lời thơ hào khí gát trời, đánh thép như dao chém đá:

"Nam quốc sơn hà, nam đế cư.

Tiệt nhiên đình phạt tại thiên thu " (3)

Trong kỷ nguyên tiền "Kiều" ấy, đất nước ta còn hay mất và tiếng nước ta đã xuất hiện trên đất nước ấy chưa? Dân tộc Việt vẫn còn đó, duy chỉ có điều người đọc truyện Kiều cả trong lẫn ngoài nước cứ theo năm tháng vật lộn mưu sinh và đà phát triển dân trí mà giảm thiểu phi mã. Nào có ai lấy mất Kiều đâu? Nếu Cộng Sản không đốt sách trong đó có truyện Kiều, liệu còn kẻ nào khác sau Tản Thủy Hoàng dám làm chuyện bạo ngược ấy? Bước sang thế kỷ 21, tiếng quốc ngữ vẫn còn tồn tại với thời gian vô tình, nhưng sao lúc này nó như hoàn toàn bị lấn át, trấn áp bởi tiếng nói của ma vương, quỷ dữ. Tiếng nói Việt thuần lương, tình nghĩa, yêu thương, sản phẩm văn hiến, văn hóa lâu đời của dân tộc Việt trong quốc nội hầu như đã bị tắc nghẽn dưới sức ép thô bạo của những bàn tay thống trị nhớp nhúa, dưới ách cùm gông của đám đệ tử Mác, Lênin tham tàn. Tiếng nói Việt Nam của lẽ phải cất lên từ đáy ngục tù nào còn được mấy người Việt lắng nghe, thông cảm? Những tiếng ai oán, bất khuất xuất phát từ những trái tim nổi loạn, từ Thích Quảng Độ, Thích Trí Siêu, Hà Sĩ Phu, Tiêu Dao Bảo Cự, Dương Thu Hương ....(4), nào đã gây nổi tiếng dội bi hùng? Trong bối cảnh chính trị hiện tại, tiếng Việt chưa mai một nhưng chỉ là tiếng nói yếu ớt thiếu uy lực khơi động tinh thần đấu tranh quyết tử giành lại quyền sống thiêng liêng cho tập thể 80 triệu sinh linh bị đọa đày cùng cực. Đường như chỉ còn độc tiếng nói của bạo lực, của đàn áp đang nắm quyền sinh sát trên giải đất hình chữ S, ngạo nghễ thách đố lương tâm nhân loại. Trên danh nghĩa và trên bản đồ thế giới, đất nước ta vẫn có, nhưng từ lâu nó đã biến thành một vùng lãnh thổ cằn cỗi tràn ngập máu lệ và đói khát, thông thuộc tổ chức tội ác Đệ Tam Quốc Tế Cộng Sản đầu trong hai thập kỷ qua tổ chức này đã bẻ vỡ tan hoang chỉ còn mấy mảnh. Tiếng nói và đất nước như thế, tương cũng làm giảm đi nhiều niềm hãnh diện trong lòng những người con dân Việt.

Ông trời kẻ cũng oái ăm, đã sinh ra cụ Phạm Quỳnh sao còn sinh ra hai nhà cách mệnh chống Pháp lầy lừng: cụ nghề Ngô Đức Kế và cụ nghề Huỳnh Thúc Kháng. Nam Phong vừa cất tiếng tán tụng Kiều thì lập tức những lời chống đối, kết án Kiều thật đanh thép lại vang vang trên Hữu Thanh.

Thiên hạ ghét Kiều đua nhau đá kích! Giới quần thoa với chiếc loa "Phụ Nữ Tân Văn" cũng chẳng e dè, hăng hái nhảy vào vòng chiến, tả xung hữu đột không biết mệt. Nhiều ý kiến tiến bộ, mới lạ đã được nữ giới mạnh dạn trình ra công luận. Có người đã ví Kiều với gái ăn sương. Thậm chí, danh từ xỉ vả bình dân "*con đĩ*" cũng được âu yếm trao tặng cho người kỹ nữ tài sắc vẹn toàn có những ba mối tình cao thượng trong kiếp trôi nổi giang hồ, nhưng vẫn được giáo sư Phạm thị Nhung nức nở khen ngợi là trung trinh tiết hạnh? Dàn dụa nhiều tên tuổi lầy lừng trong văn giới cũng nhập cuộc, tích cực tranh cãi về Kiều. Tôi nhớ không hết, kể không xuể, chỉ xin tạm đưa ra một số văn gia học giả như: Nguyễn đôn Phúc, Vũ đình Long, Nguyễn triệu Luật, Nguyễn Trọng Thuật, Hoài Thanh, Trương Tửu, Nguyễn Tường Tam .... Người bênh tằm lạng, kẻ chống nửa cân, ra sức đối đáp nhau chan chát, om xòm không dứt. Tuy nhiên, dù bênh hay chống, hầu hết cao thủ của hai phe đối nghịch đã dàn hàng, đều đồng ý về giá trị của những vần thơ bác học trau chuốt, về kỹ thuật tả cảnh tả tình tinh vi, về tài tự sự xúc động mũi lòng, gạt sang bên những luận đề đạo đức, luân lý, tư tưởng, triết học trừu tượng khô khan.

Suốt 70, 80 năm nay, nàng Kiều dưỡng nữ của cụ Nguyễn Du đã bị các nhà phê bình văn học khó tính buộc chịu đựng bao cuộc giải phẫu nguy nan đến chết đi sống lại, nát bầy cả cơ thể ngọc ngà. Ấy thế mà giai nhân bạc mệnh trên sông Tiền Đường vẫn chưa được an hưởng giấc ngàn thu. Gần đây xác của Kiều lại bị lôi lên từ suối vàng, chịu thêm một cuộc giải phẫu hậu tử tàn nhẫn, được ướp hương hoa rồi được long trọng khoác cho chiếc áo bào tôn giáo uy nghi: "*Một cuốn thánh Kinh mới*", "*đang được cả thế giới ngưỡng mộ*"! ?

Thử hỏi, trong nhóm "thập thất nhân bang" gồm 3 tác giả Lê Hữu Mục, Phạm thị Nhung, Đặng Quốc Cơ và 14 học giả tình nguyện lãnh vai trò chứng nhân khai sinh cho tác phẩm "Truyện Kiều và tuổi trẻ", những ai giác ngộ đạo Kiều, những ai đã xoay tâm tín ngưỡng 1 80 độ, những ai đã dứt khoát từ bỏ tôn giáo hăng hữu của họ để chính thức thờ phượng một đấng toàn năng mới trong thiên niên kỷ thứ ba?? Những ai trong tập họp trên đang đêm ngày hành lễ theo nghi thức cải cách khác lạ trong cuốn thánh kinh Kiều để tu rèn đạo đức cá nhân nhằm tiến đến con đường siêu thoát mai hậu, để nguyện cầu cho quốc thái dân an, cho hòa bình thế giới, và cho hạnh phúc loài người?t Cứ cố tin rằng một số thành viên trong tao đàn kỳ khôi dị hợm ấy thật sự đã và đang âm thầm phụng sự, phát triển tôn giáo Kiều bằng bạc ma lực hớp hồn, thiết nghĩ những nhà tiên phong sáng lập tân đạo này còn ngần ngại gì mà không một lần tự mình danh cho độc giả Việt sáng trí sáng lòng trước khi họ mang chuông đi đấm xừ người??....

Quá coi thường độc giả, cho họ chỉ là những phường tục tử ảm thực bất tri kỳ vị, nên ba tác giả hồ đồ phóng bút rằng truyện Kiều giống như một cầm nang, như câu thần chú có dư phép tích giải quyết thỏa đáng các vấn đề khó khăn của nhân loại, triệt tiêu mọi mối xung khắc giữa các dân tộc?! Truyện Kiều của ta bảnh thật! Các tác giả hứng chí xuất thần mê sảng rất chuyện cao xa mà người bình thường không thể hiểu. Họ viết tầm phào, quên sờ tay lên gáy. Truyện Kiều xuất hiện đã vài trăm năm nay mà những chuyện lộn xộn trong nhà, trong họ, trong nước Việt cứ ngày càng trầm trọng bế tắc hơn, đặc biệt từ 1945 đến nay. Vậy tới bao giờ, nhờ truyện Kiều linh thiêng đó, những mối bất hòa và lòng oán thù giữa người Việt với nhau, những kèn cựa, úy kỵ tôn giáo với nhau mới được giải quyết êm thấm? Như thế, có phải là điều thậm phi lý khi "*chân mình còn lấm bê bê*" (5) chẳng biết rửa cách nào cho sạch, lại cứ hăm hở cầm ngọn nến tù mù soi sang hàng xóm, soi sang các nước khác trên hoàn cầu mà dân chúng các nơi đây

sống sung túc, nền nếp, hòa hợp gấp mấy mươi lần chúng sinh trong căn nhà tồi tàn dột nát của Việt Nam. Hoang tưởng đến mức đó là hết thuốc ! Đông y sĩ hay bác sĩ Tây y cũng đành thúc thủ, chỉ biết thương sót nhìn thân chủ lừng lững rũ nhau nhập viện tâm trí. Trong văn học nước nhà, thực ra nào có ai thắc mắc về chỗ ngồi cao trọng của tác giả truyện Kiều. Tiên Điền tiên sinh chiếm vị trí trung tâm trên chiếc chiếu hoa cap điều dành cho các thi bá. Tài làm thơ tuyệt luân của cụ quả khó ai bì. Nhưng nếu qua văn chương cụ, người đời sau cứ một mực gán cho cụ những tư tưởng triết lý cao xa liên quan tới vấn đề tín ngưỡng tôn giáo, hay khoác cho cụ chiếc áo lãnh tụ tranh đấu cho quyền bình đẳng nam nữ, dân quyền, nhân quyền, thì chẳng qua là vì quá yêu mà đề cao cụ chứ không dựa vào một căn bản có khả năng thuyết phục nào cả. Bằng vào thân thế và sự nghiệp của cụ, làm sao ta có thể tán tụng cụ là một tôi trung không được thờ hai chúa theo quan niệm khe khắt thời phong kiến? Làm sao ta có thể khen cụ như một nhà đạo đức đã tuyệt vời dùng truyện Kiều để rao giảng luân lý? Tóm lại, truyện Kiều chỉ có giá trị văn chương gây nên những tình cảm xôn xao trong lòng người khi thưởng thức một áng văn thơ trau chuốt diễm tình. Chỉ có thể thôi nên trong dân gian ngày xưa đã loan truyền câu ca dao dạy đời:

"Đàn ông chớ kể Phan Trần

Đàn bà chớ kể Thúy Vân, Thúy Kiều " (6)

Năm mươi năm trở lại đây, trong hậu bán thế kỷ thứ 20, văn chương Việt Nam như đi hia bảy dặm, đang gia tốc đuổi bắt văn chương diễm ảo thế giới, cố chữa căn bệnh từ chương lạc hậu, cố xua đi nỗi thua kém thẹn thùng. Nhờ tiếp xúc thường xuyên với người bon bề, biết người biết mình, nhờ trào lưu xuất ngoại tìm đường học nghệ, cố công trau giồi kiến thức nên văn chương văn học Việt Nam đang từ từ thoát xác, ngày càng mỹ lệ hấp dẫn hơn.

Từ chôn ao tù nội địa, văn chương văn học Việt Nam đã phân nào tự khai phóng, thoát ra biển khơi bao la thế giới, vẫy vùng ngoạn mục với đủ loại kinh ngư hiếm lạ, khoe hương sắc nhiệt đới Á Đông cùng trăm hoa ngàn tia năm châu. Sánh bước song song với văn chương văn học, dân trí VN ngày nay đã lên cao, khác xa với hồi đầu thế kỷ vừa qua.

Một trăm năm suy ngẫm, lãnh hội tinh hoa đường xa xứ lạ, dân ta đã thực sự mở mang trí tuệ, đã gạt hái về cho nòi giống những trái cây ngọt ngào tràn trề sinh tố mà tất cả chúng ta hằng mơ ước. Giữa thời kỳ dân tâm dân trí phát triển cao độ này, để gì ai, dù là học giả, độc quyền mùa gặt vườn hoang trên văn đàn, mê hoặc kẻ khác bằng những tư tưởng phóng đãng, lập dị, bằng những điều đại ngôn vô ý thức Dù họ khổ công viết cả ngàn trang sách để quảng bá những ý nghĩ thiếu lành mạnh, những giả thuyết phản lý luận của họ và nhóm họ, thì cũng chỉ giống như đã trảng xe cát làm trò cười cho người thức giả!

Qua *"Truyện Kiều và tuổi trẻ"*, 3 tác giả của nó lên mặt mô phạm nói đến tuổi trẻ nhưng hoàn toàn không hiểu biết tâm lý, thị hiếu, hoài bão, nhân sinh quan của tuổi trẻ ngày nay, cả trong lẫn ngoài nước. Vậy mà họ vẫn dư tham vọng và thừa can đảm phóng đi một thông điệp hành động cho tuổi trẻ Thật tội nghiệp! Mà thông điệp ấy hợp tình hợp lý hay không lại là vấn đề cần bàn cho rõ. Trong hiện tại, tuổi trẻ VN hải ngoại, sinh sống định cư ở các nước Âu Mỹ, Úc, Á, học hành xuất sắc, ganh đua ngang ngửa với thanh niên, sinh viên các chủng tộc khác Đa số đạt được những thành quả rực rỡ dưới mái học đường và thăng tiến nghề nghiệp ngoài xã hội, mang hạnh phúc về cho cha mẹ và niềm hãnh diện cho cộng đồng. Hầu hết đã quên tiếng mẹ đẻ nếu khi xa rời đất nước họ còn ít tuổi, nói chi đến chuyện họ viết, đọc, và hiểu văn chương cổ VN đầy điển tích ẩn dụ. Đa số đã nói tiếng bản xứ lưu loát, đọc sách báo nơi họ sinh sống thông suốt, suy nghĩ hết người địa phương. Họ đang an cư lạc nghiệp trên đất "tạm dung", vui hưởng những thú tiêu khiển, say mê những trò giải trí y như giới trẻ bản địa. Họ đâu còn đêm xia tới

truyện Kiều của cụ Nguyễn Du mà 3 tác giả và 14 học giả đồng chí hòng gửi thông điệp nhân nhủ giới hậu sinh khả úy ngày nay. Ngay với tuổi trẻ trong gia đình mỗi người, ta còn đau lòng bất lực trong việc hướng dẫn, khoan nói tới tuổi trẻ xa lạ, con cháu người khác Chỉ e rằng, khi ta nổi hứng, cứ đòi kể truyện Kiều cho chúng nghe, 95% những người trẻ tuổi ấy, tùy theo quốc gia họ tá túc, lại cau mày hỏi ngược: "Qui est Kiều?" "Who is Kieu?" hay "Quién es la senđrita Kieu?" khiến ta phật ý biết chừng nào ! Tóm lại đa số đã mau chóng trở nên thành viên của thế hệ tuổi trẻ hội nhập, tự mãn, hiện sinh !

Sự thật đắng cay, đáng nản biết bao ? Còn tuổi trẻ quốc nội ư? Liệu còn kỳ vọng gì được nữa? Xin hãy nghe lời tuyên bố chắc nịch mới đây của Dương Thu Hương trên đài phát thanh *Á Châu Tự Do (RFA - Radio Free Asia)*, Dương Thu Hương có thẩm quyền hơn chúng ta trong việc lượng giá thực trạng xã hội u buồn tăm tối trong nước. Lẽ giản dị, cô ta là đảng viên CS chính công mới ly khai, hiện đang nằm trong trong chiếc chăn rách bươm cháy rận như sung. Báo Ngày Nay số 430 ra ngày 15-7-2000 Ở Houston, Texas, căn cứ vào lời phát biểu ruột ngựa số sàng của nhà văn nữ, đã đặt tiêu đề rất bi quan: "*Tuổi trẻ VN không lý tưởng, ham tiền, và đảng vì lợi*" 'Như thế, tương đã khá đủ để mọi người có nhận định chính xác về tuổi trẻ trong nước, sản phẩm của quốc sách 100 năm trông người của CS, đàn con yêu mai sau mà tổ quốc Xã Hội Chủ Nghĩa trông cậy đây ? Lúc này, giả sử Thúy Kiều tái sinh với tiền bạc rủng rinh đem phân bố cho những người tuổi trẻ nói trên, chắc chắn họ sẽ đòi đòi đội ơn Kiều, thờ phượng cô gái lâu xanh ấy vạn lần tôn kính hơn "bác" Hồ, "bác" Mao, "ông" Sít-ta-lin! Ngược lại, nếu Kiều tái sinh trong cái xác ve dơi rách tả tơi mà vô phước rơi vào tay họ, hẳn họ chẳng ngần ngại gì không bán Kiều lần nữa cho bọn Tú Bà tân thời hòng kiếm chút tiền mọn, hầu thỏa mãn nỗi thèm khát ăn chơi trong cái xã hội đảo điên, lương gạt, sa đọa núp dưới nhãn hiệu mỹ miều "*Thiên Đường Xã Hội Chủ Nghĩa*" ? Từ hải ngoại ái ngại vọng nhìn về quốc nội, ta có thể phụ họa với nữ văn sĩ Dương Thu Hương mà không sợ sai lầm. Ấy là, thế hệ trẻ VN trong nội địa tha hóa, cam chịu nghịch cảnh, tránh nguy ngại khó, cúi đầu khuất phục trước bạo lực, chỉ mong cầu an hưởng lạc hay kiếm sống bằng mách mung ? Nhưng bên cạnh đám đông tầm thường bao giờ cũng có những cá nhân nổi bật, kiệt xuất, tuy không nhiều lắm. Trong ngưỡng phục, tôi hân hoan đề cao những thanh niên dân thân trong "*Câu Lạc BỘ Sinh Viên Việt Nam*" vừa được thành lập trong nước đã gây được nhiều chú ý. Họ đang đáp lời sông núi, âm thầm hoạt động lật mặt thật bạo quyền, đồng dục lên tiếng đòi quyền sống, quyền làm người, cho toàn thể dân tộc qua các tuyên ngôn bốc lửa được phổ biến sâu rộng trên mạng lưới truyền thông quốc tế Với tâm hồn trong sáng, trái tim nồng nàn, họ đang nối vòng tay liên kết đồng chí khắp nơi, cố xoay chuyển thời thế, gắng viết lại lịch sử đáng tự hào của đất nước. Họ chính là ngọn đuốc thần kỳ soi đường tăm tối cho thế hệ trẻ suy đồi đương thời trở về nẻo ngay. Những con người bất khuất hiên ngang đó đâu cần nhận thông điệp nào qua truyện Kiều do các giáo sư Lê Hữu Mục, Phạm thị Nhung, Đặng Quốc Cơ, và 14 học giả, chuyên gia, nghệ sĩ từ hải ngoại ngạo mạn gửi về ?

Người viết cảm thấy buồn bã lạ thường. Lẽ nào, nền văn học cổ kính mấy ngàn năm của nòi Giao Chỉ lại xơ xác tiêu điều đến thế! Lẽ nào, gia tài chữ nghĩa của ông cha vồn vện chỉ có cuốn "Kiều" vay mượn ý sáng tạo của ngoại nhân với 2 luồng dư luận khen chê xung khắc như nước với lửa ? Lẽ nào, truyện Kiều là tác phẩm duy nhất đáng được các nhà làm văn hóa VN dùng ống kính siêu vi phân tích mãi? Cứ lâu lâu ta lại được nghe họ hí hứng reo to tiếng "Eureka" hoan lạc, rồi nổi trống khua chiêng. Làm như thế họ vừa phát hiện ra điều vĩ đại khả dĩ làm rung chuyển thế giới đang ở trên đỉnh cao của văn minh, và đem danh dự tối cao về cho dân tộc. Họ luận bàn truyện Kiều chán chê chắc để giáo dục dân Việt đang mê kim chán cổ chạy theo lối sống duy vật thác loạn đã đành, mà họ với óc thù dệt phong phú còn nuôi ý tưởng ngông cuồng đem triển lãm truyện Kiều lên trên các đại tác phẩm văn chương quốc tế ảo diệu nữa cơ !

Lòng yêu mình vừa độ không bao giờ xấu, nhưng lòng tự tôn thái quá chẳng những là phẩm hạnh không tốt đẹp, chớ nên phô trương, mà còn là chứng bệnh gây khó chịu cho người khác. Người ta biết đến nó trong lãnh vực thần kinh phân tâm học dưới danh từ y khoa narcissism. Trong thần thoại Hy Lạp trước Tây lịch có một chàng trai kỳ lạ suốt ngày ngắm vuốt soi mình dưới nước rồi đắm mê muối tương tự hình bóng của chính mình. Tôi hoang mang không hiểu nổi 3 tác giả cùng 14 học giả đã nồng nhiệt tán thưởng, ủng hộ tác phẩm văn học mà tôi không dám xếp hạng này, chẳng may có mắc chứng bệnh tâm thần bất trị đó không?

Bất giác tôi nhớ đến cuốn "*Người Trung Quốc Xấu Xí*", (7) mà một anh bạn từ Paris gửi tặng cách đây khoảng 2 năm. Tác giả là Bo Yang (Bá Dương) người Trung Quốc sinh đẻ tại lục địa. Sách ấy sưu tập các bài tạp văn và diễn văn của ông tại các trường đại học Hoa Kỳ trong thời gian ông thăm viếng nơi đây. Tiếng tăm của Bá Dương lúc ấy đã nổi như cồn khắp thế giới. Không che đậy, không e ngại, Bá Dương lột trần những thói hư tật xấu của các đảng con trời, đồng bào ông, và đã kích nạng nề những nét đặc thù chẳng lấy gì làm vinh dự trong dân tộc tính Trung Hoa mà thế giới ngày trước không hề biết, và có lẽ cũng không thể ngờ! Tôi say sưa đọc 300 trang sách dịch vồn vẹn 2 ngày. Sau khi gấp sách lại, tôi băng khuâng nghĩ ngợi: Sao lại có sự trùng hợp lạ đến thế? Những thói hư tật xấu của người Trung Hoa lảng giềng hình như cũng hội tụ sung mãn trong cơ thể Việt Nam, duy có điều khác biệt chúng ở mức độ trầm trọng hơn. Điểm hay nhất trong lối viết trào lộng uyên bác, đầy dẫy bất ngờ của Bá Dương là sự trung thực và lòng can đảm. Bá Dương không ngán sợ búa rìu dư luận của chính đồng bào ông. Mười năm tù trên đảo Đài Loan cũng không đủ làm ông nhụt chí chùn tay viết.

Trông người lại ngắm đến ta. Cho đến nay người Việt mình chưa làm chủ một cuốn sách nào tương tự như "*Người Trung Quốc Xấu Xí*" hay "*Người Mỹ Bì ối*" (*The Ugly American*) .... Từ xưa ta chỉ thấy nhan nhản những cuốn sách tự đề cao dân tộc mình lên chín tầng mây xanh, tự ca ngợi nòi giống Lạc Việt thái quá. Tỷ dụ những sách huênh hoang truyền thống 5 ngàn năm văn hiến Việt (không dân tộc nào sánh được?), con Rồng cháu Tiên (là giòng dõi cao quý nhất của Trời Đất?), tinh hoa tư tưởng Việt (là cao siêu hơn tất cả tư tưởng của mọi nòi giống khác?), thành tích vẻ vang của người Việt (làm kinh động loài người?), v.v...

Cho đến gần đây là "*Truyện Kiều và tuổi trẻ*" với khẳng định truyện Kiều trở thành cuốn "*Thánh kinh mới*", được cả thế giới tôn thờ? Những người dám đại ngôn viết như thế, nào có khác đám chớp bu CS, ếch ngồi đáy giếng vừa ngoan cố kiêu ngạo, vừa dốt đặc cán mai, thống khoái tuyên bố một cách mù lòa rằng chúng là "*Đỉnh cao trí tuệ loài người*", "*Hà Nội là thánh địa của cách mạng vô sản*", "*Trống đồng Đông Sơn Ngọc Lũ là cái nôi của nền văn minh nhân loại*", "*Nước ta nhỏ nhưng rừng vàng biển bạc*", v.v... và v.v... Rặt những chuyện rác tai!

Chưa thấy ai dám viết hẳn một cuốn sách về căn bệnh chia rẽ truyền lại từ tổ tông, phu nhân dẫn 50 đứa con yêu quý lên núi, phu quân kéo nữa đàn con châu báu xuống biển, viết về tâm địa hẹp hòi đố kỵ, về lòng thiếu chung thủy, về tính đa nghi không tin đến cả anh em ruột thịt, về tật hám danh cho đến lúc tắt nghỉ năm xuôi lơ trong quan tài vẫn hám, về tính thượng đội hạ đạp trong sở làm, v.v... của một số không nhỏ người Việt. Nhiều người sẽ bĩu môi không đồng ý, cho rằng "tốt đẹp mới đáng phô, còn xấu xa thì phải đậy cho kín" mới là yêu nước, mới là khôn ngoan biết sống? Sao lại vạch áo cho người xem lưng?. Cựạ Tổng Thống Nguyễn văn Thiệu khi còn tại chức bị dân chúng miền Nam truy bức tội tham nhũng, hôi mại quyền thế, bằng những bản cáo trạng kinh hoàng chứa đựng toàn chứng cứ hiển nhiên, vẫn mặt trời chói nỏ miêng rằng: "*Có ít xít ra nhiều*". Chẳng là, kẻ giáo quyết năm xưa đã nương theo truyền thống thích khoác lác phóng đại của một số người không ít, để chầy cối phản pháo bắt bẻ lại những lời kết án danh thép không đường chối cãi!

Tôi tin tưởng rằng, ở hải ngoại này rồi đây sẽ xuất hiện một nhân vật dư can đảm và giỏi tâm lý, trở tài mở xẻ những thói hư tật xấu của người Việt chúng ta như Bá Dương đã hăng hái tâm tình với chính dân tộc ông. Người dám làm chuyện kinh thiên động địa đó mới thực xứng danh là trí thức, văn hào, học giả ? Sách ấy nếu được hoàn thành có thể sẽ đánh động lương tâm VN, sẽ thu hút độc giả khắp nơi, và tất nhiên nó cũng sẽ bị những người Việt kiêu căng tự tôn hay giáo hoạt, bảo hoàng hơn vua, những kẻ narcissistic bệnh hoạn, đe dọa chống đối âm ỉ. Hãy chờ xem !

Tôi không muốn thả dòng cảm hứng phiêu du tận chân mây cuối trời nên không đào sâu vào chi tiết tác phẩm "*Truyện Kiều và tuổi trẻ*" kỳ khôi này. Việc ấy Trần Nam Anh, Trần Tuấn Nam, và một số bạn bè của hai ông đã làm khá đầy đủ. Họ phê bình sách không ác ý, nhưng không nể nang và cũng không mấy may mắn cảm khi phát biểu ý kiến, trực tiếp đối thoại với toàn những học giả vai vế có "*tâm vóc quốc tế*". Trong hồi niên thiếu, khi còn ngồi trên ghế Trung Học ở Hà Nội với năm cửa Ô xưa, tôi được lân la làm quen với nàng Kiều kiều sa nhờ giáo sư Việt văn Nghiêm Toàn vỡ lòng đôi điều Thú thật, tôi không ưa Kiều cho lắm bởi các điển cố Trung Hoa thời cổ gây khó khăn cho cậu học trò mới lớn đang mơ mộng ái tình. Đối với tôi, truyện Kiều chẳng có gì hấp dẫn đáng bàn trong kiếp sống đua chen "bắn chặm thì chết". Khi đã trưởng thành ra khỏi Đại Học, vào đời với nghề tự do, tôi lao mình vào những chuyện đam mê khác, không có thời giờ tìm hiểu Kiều sâu rộng thêm.

Tóm lại, tôi chỉ là một kẻ tân học với sự hiểu biết rất hạn hẹp về Hán văn và không một vốn liếng chữ Nôm. Tuy nhiên, cho đến nay sắp được đặt chân lên ngưỡng cửa "*thất thập cổ lai hi*" (8), tôi vẫn còn yêu sự giản dị trong sáng với nhạc tính êm dịu của tiếng mẹ đẻ, nằm nôi. Vốn quý sự thật và trọng lẽ công bằng nên tôi không thể dễ dãi tiếp thu những điều khoe khoang hợm hĩnh quá lớn của thế nhân.

Tôi chán ghét những sự kiện nguy tạo giả trá trong chốn văn chương văn học. Tôi cứ mặc nghề rằng, đã mang danh vị học giả cao quý, dù trong bất cứ lãnh vực nào, những nhân vật đặc biệt ấy phải có một số đức tính hơn người, ít nhất cũng phải có tư cách đứng đắn, hành động can trọng.

Ngoài quá trình khảo cứu tử công phu với kiến văn tích lũy vạn quyển thiên kinh, học giả tất nhìn sự việc sáng suốt hơn chúng ta, suy nghĩ chín chắn, sâu sắc hơn chúng ta. Thấy điều sai quấy, học giả phải thẳng thắn, hăng hái, mau mắn báo động hay vạch ra cho kẻ khác biết mà tránh. Không thể vì quen biết sơ, vì tình bạn riêng tây mà học giả nể nang, nhắm mắt hùa theo, a tòng với những kẻ rắp tâm lừa dối người lương thiện trong thiên hạ. Học giả phải biết xử dụng tiếng nói nghiêm túc của mình để khuyên giải can ngăn bạn bè họ, kịp thời dừng lại trên đường bất chánh trước khi quá muộn. Danh tiếng của một người có liêm sỉ, dù thuộc bất cứ tầng lớp nào trong xã hội, là cái vốn quý báu không gì mua nổi. Suốt cuộc đời, giao tế đứng đắn, cư xử đàng hoàng với mọi người, lặn lội với những việc làm chân chính bất vụ lợi, may ra ta mới tạo nổi chút tiếng tăm bọt bèo, chút lòng tin để vỡ nơi kẻ khác Học giả không thể dễ dàng khinh xuất đem tên tuổi, danh tiếng của mình bán rao hay cho kẻ khác mượn để lập công ty kinh doanh chữ nghĩa, sản xuất hàng mao hóa mà mất người tiêu thụ cả tin để chia chác thủ lợi. Đã học cao, học rộng, học giỏi, có sao học giả lại quên lời người xưa "*mua danh ba vạn, bán danh ba đồng*" để chỉ trong phút cao hứng bốc đồng đem tung hê hủy hoại danh vị trí thức của mình? Khoảng cách giữa tài trí và bất trí quả thật quá mong manh. Đáng tiếc lắm thay ! Người viết (bài này), chẳng phải triết gia, học giả, vẫn còn nhớ danh ngôn thâm thúy của nhà nhân văn học Rabelais người Pháp: "*Khoa học mà vô lương chỉ là sự phá sản của tâm hồn (Science sans conscience n'est que*

rui ne dẽ l'âme) (9). Tôi không dám tin rằng tâm hồn VN ở cấp cao nhất của trí thức hải ngoại lại sa sút tang thương đến thế! . . . .

Tôi muốn nói đôi điều không tô vẽ về Trần Nam Anh và Trần Tuấn Nam, hai người đã làm phiền lòng không ít ba vị tác giả cùng 14 học giả, chuyên gia, nghệ sĩ được nêu danh tính trong sách *Truyện Kiều và tuổi trẻ*". Trần Nam Anh và Trần Tuấn Nam là những người cầm súng chiến đấu cho miền Nam tới giai đoạn chót của cuộc tan hàng bi thảm 1975. Cũng như tôi, viết văn không phải là nghề của các ông. Nó là thú vui mới vương mà họ miệt mài mỗi ngày sau khi đã xong công việc trả nợ áo cơm. Với bản tính cương trực, ngay khi còn phục vụ dưới cờ, cứ thấy điều ngang trái là họ không ngần ngại lời chỉ trích, phê bình xây dựng, dù kẻ đối thoại có cấp bậc quyền uy đến đâu, đối tượng có địa vị cao trọng hay ôm gốc lớn cỡ nào. Với một số bạn hữu, hai ông thường tổ chức những cuộc họp mặt "trà dư tửu hậu", mạn đàm đủ mọi vấn đề văn hóa, xã hội. Lần này, hai ông đã ghi lại những ý kiến về cuốn sách "*Truyện Kiều và tuổi trẻ*", sửa chữa và thu thập thêm một số tài liệu. Loạt bài "*Bàn về Truyện Kiều và tuổi trẻ*" ra đời, được nhiều báo chí ở Hoa Kỳ và Gia Nã Đại đăng tải. Bằng lý luận sắc bén, qua hình thức hội thoại dí dỏm lý thú, châm biếm nhẹ nhàng mà chua cay, hai ông cùng bạn bè đã lôi cuốn độc giả theo dõi vấn đề. Với tinh thần khoa học, hai tác giả tra cứu rồi phân tích các sự kiện quá khứ đã được ghi chép rành rẽ trong cổ thư và trong sách vở cận đại để từ đó hướng dẫn các buổi luận bàn chuyện đời xưa đời nay một cách hợp lý và linh hoạt. Kiến văn phóng khoáng của các ông trong vấn đề khó ăn khách như truyện Kiều (vì có thể vấn đề này đã trở nên nhàm chán) làm tôi ngạc nhiên. Qua văn phong đặc sắc, tôi nghĩ các ông sẽ gây được cảm tình nơi độc giả. Bởi vì, như ta thường nói, văn tức là người, độc giả sẽ hiểu được phần nào nhân cách và tâm hồn của hai người sĩ quan đã "*xếp bút nghiên theo nghiệp đao cung*" (10) với giặc mơ lập bằng Bến Hải, dựng ngọn cờ vàng trên đỉnh Tháp Rùa. Ngay từ hồi còn phục vụ quân đội miền Nam trong binh chủng chuyên môn ở quê nhà, tôi đã dành cảm tình nồng ấm cho những bạn trẻ đồng trang lứa háng hái làm bốn phần công dân thời loạn, tình nguyện chọn binh nghiệp gian khổ nhưng hào hùng, tự khép mình vào kỷ luật quân trường trên xứ huyền ảo tràn ngập hoa đào và trinh nữ thảo, để miên man trầm tư mặc tưởng theo điệu nhạc rừng thông sâu muộn suốt những năm tháng huân nhục đặng đặng. Sau một phen tư thế kỹ giả từ vũ khí, người chiến sĩ ngã ngựa của thời khói lửa ngập trời năm xưa lại trở dậy cầm cây viết, say mê tham dự cuộc phòng thủ mặt trận tư tưởng văn hóa của người Việt tự do. Nhiệm vụ của người cầm bút trong giai đoạn này quá không dễ dàng mà rất gay go là khác vì mặt trận không chiến tuyến ấy vô cùng phức tạp với bạn thù, chân giả khó lòng phân biệt.

Bầu trời mùa hè Louisiana sáng nay xanh thắm, cao vút, chan hòa ánh nắng. Tại thị trấn đồng quê Jackson bé nhỏ mà người di dân dễ mấy ai biết đến, tôi say sưa viết lời ân cần giới thiệu Trần Nam Anh và Trần Tuấn Nam với độc giả yêu văn chương, thích điều trung thực. Như món quà thăm đượm tình tri kỷ, để cùng nhau hồi tưởng những kỷ niệm ngọt bùi chia sẻ chưa phai pha trong quãng thời gian trấn thủ lưu đồn "*hữu thân hữu khổ, phàn nàn cùng ai*" (II) trên chiến trường Cao Nguyên thuở nào xa lắc ! . . . .

Jackson - Louisiana

Tháng 7-2000

Bác sĩ Hồng Hà

Tủ Sách Việt Thường

www.tusachvietthuong.org